

REPUBLIKA E KOSOVËS - REPUBLIKA KOSOVO - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
USTAVNI SUD
CONSTITUTIONAL COURT

Priština, dana 31. octobar 2022. godine
Br.ref.: RK 2065/22

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI

u

slučaju br. KI151/21

Podnosilac

Naser Husaj

**Ocena ustavnosti presude Vrhovnog suda Kosova Pml. br. 184/2021
od 1. juna 2021. godine i rešenja Ac. br. 3028/2016
od 16. septembra 2016. godine Apelacionog suda**

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Gresa Caka-Nimani, predsednica
Bajram Ljatifi, zamenik predsednika
Selvete Gërzhaliu-Krasniqi, sudija
Safet Hoxha, sudija
Radomir Laban, sudija
Remzie Istrefi-Peci, sudija i
Nexhmi Rexhepi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podneo Naser Husaj iz opštine Peć (u daljem tekstu: podnosilac zahteva).

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava presudu: (i) Presudu [Pml. br. 184/2021] od 1. juna 2021. godine Vrhovnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Vrhovni sud) u vezi sa presudom [PAI. br. 856/19] od 24. novembra 2019. godine Apelacionog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Apelacioni sud) i presudu [P. br. 72/17] od 17. maja 2019. godine Osnovnog suda u Peći – ogranak u Dečanima (u daljem tekstu: Osnovni sud); kao i (iii) rešenje [Ac. br. 3028/2016] od 16. septembra 2016. godine Apelacionog suda.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ocena ustavnosti osporenog rešenja Vrhovnog suda, kojim se navodi da su podnosiocu zahteva povređena osnovna prava i slobode zagarantovana članom 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje], 32. [Pravo na pravno sredstvo], 46. [Zaštita imovine] i 55. [Ograničenje prava i osnovnih sloboda] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav).

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na stavovima 1 i 7, člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, članovima 22. [Procesuiranje podnesaka] i 47. [Individualni zahtevi] Zakona br. 03/L-121 o Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 32 [Podnošenje podnesaka i odgovora] Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Ustavnim sudom

5. Dana 25. avgusta 2021. godine, podnosilac je podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).
6. Dana 1. septembra 2021. godine, predsednica Suda je imenovala sudiju Nexhmija Rexhepija za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Selvete Gërxhaliu Krasniqi (predsedavajuća), Radomir Laban i Remzie Istrefi-Peci, članovi.
7. Dana 7. septembra 2021. godine, Sud je obavestio podnosioca o registraciji zahteva i dostavio kopiju zahteva Vrhovnom sudu.
8. Dana 14. oktobra 2021. godine, podnosilac zahteva je podneo Sudu dodatna dokumenta.
9. Dana 12. oktobra 2022. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i jednoglasno iznelo preporuku Sudu o neprihvatljivosti zahteva.

Pregled činjenica

10. Podnosilac zahteva je bio podnosilac pred Sudom i u slučajevima KI22/16, KI128/17, KI46/19, KI08/20 i KI183/20, ali se pravne činjenice prethodnih zahteva ne odnose na aktuelni zahtev.
11. U ovom slučaju, podnosilac zahteva je pokrenuo dva postupka, stoga, činjenično stanje će se predstaviti za svaki postupak odvojeno.

Činjenice koje se odnose na postupak za određivanje mere obezbeđenja u vezi sa rušenjem kancelarije-objekta

12. Dana 7. decembra 2015. godine,
13. Dana 16. juna 2016. godine, Osnovni sud je, rešenjem [C. br. 1090/15], odobrio predlog za privremenu meru obezbeđenja koji je predložio podnosilac zahteva, gde je odlučio da (i) zabrani otuđenje, izgradnju, rušenje objekta ili da ga tereti bilo kakvim stvarnim teretom – da otuđi, krije, raspolaže ili zaduži nepokretnost - objekat – advokatsku kancelariju u površini od 37 m², izgrađenu na katastarskoj parceli br. 245/27, katastarska zona Peć, od strane tužene ili njenih ovlašćenih zastupnika, i (ii) da obaveže tuženu, opštinu Peć, da do okončanja ovog spora pravosnažnom odlukom ili do druge odluke ovog suda ne preduzme nikakve radnje u smislu naloga, kao u tački I izreke ovog rešenja u ovom spornom slučaju, pod pretnjom procesnih posledica.
14. Neutvrđenog datuma, opština Peć je podnela prigovor protiv rešenja Osnovnog suda, kojim je uvedena privremena mera obezbeđenja.
15. Dana 25. jula 2016. godine, Osnovni sud je, odlučujući u vezi sa prigovorom opštine Peć vezano za privremenu meru obezbeđenja, rešenjem [C. br. 1090/15] (i) ukinuo rešenje C. br. 1090/15 od 16. juna 2016. godine, kojim je određena privremena mera obezbeđenja tuženoj opštini Peć kojom je zabranjeno da otuđi, izgradi, ruši objekat ili ga teretiti bilo kakvim stvarnim teretom – da otuđi, krije, raspolaže ili zaduži nepokretnost - objekat – advokatsku kancelariju u površini od 37 m², izgrađenu na katastarskoj parceli br. 245/27, katastarska zona Peć, od strane tužene ili njenih ovlašćenih zastupnika, i (ii) odbio u celosti, kao neosnovan, zahtev podnosioca, kojim je tražio da se tuženoj, opštini Peć, odredi mera obezbeđenja.
16. Neutvrđenog datuma, podnosilac zahteva je uložio žalbu Apelacionom sudu protiv rešenja [C. br. 1090/15] od 25. jula 2016. godine Osnovnog suda, zbog bitne povrede odredaba parničnog postupka, pogrešnog i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i pogrešne primene materijalnog prava, sa predlogom da se ožalbeno rešenje ukine i predmet vrati prvostepenom sudu na preispitivanje i presuđivanje ili da se isto preinači u skladu sa ožalbenim navodima.
17. Dana 16. septembra 2016. godine, Apelacioni sud je, rešenjem [Ac. br. 3028/2016], odbio, kao neosnovanu, žalbu podnosioca zahteva i potvrdio rešenje [C. br. 1090/15] od 25. jula 2016. godine Osnovnog suda.

Činjenice koje se odnose na postupak u vezi sa kaznom podnosioca zahteva za krivično delo lažno prijavljivanje ili optuživanje

18. Dana 1. avgusta 2016. godine, podnosilac zahteva je podneo Osnovnom tužilaštvu u Peći (u daljem tekstu: Osnovno tužilaštvo) krivičnu prijavu protiv sudije Osnovnog suda Rr.Th., navodeći da je izvršio krivično delo donošenje nezakonitih presuda iz člana 432. Krivičnog zakonika Kosova (u daljem tekstu: KZK).
19. Dana 19. avgusta 2016. godine, Osnovno tužilaštvo je, rešenjem [PP/. br. 219/16], odbilo krivičnu prijavu koju je podneo podnosilac zahteva protiv sudije Rr.Th. u vezi sa navodom da je izvršio krivično delo donošenje nezakonitih presuda iz člana 432. KZK-a.
20. Dana 21. marta 2017. godine, Osnovno tužilaštvo je podiglo optužnicu [PP/II. br. 2247/2016] pred Osnovnim sudom protiv podnosioca zahteva zbog krivičnog dela lažno prijavljivanje ili optuživanje iz člana 390, stav 1 KZK-a.

21. Dana 17. maja 2019. godine, Osnovni sud je, presudom [P. br. 72/2017], oglasio podnosioca zahteva krivim za krivično delo lažno prijavljivanje ili optuživanje iz člana 390, stav 1 KZK-a, jer je *“namerno lažno prijavio službenom licu zaduženom za istragu ili praćenje, tako što je okrivljeni prijavio kao izvršioca krivičnog dela donošenje nezakonitih presuda iz člana 432. KZK-a oštećenog- sudiju Rr.Th., bivši sudija Osnovnog suda u Peći, iako je okrivljeni znao da oštećeni nije izvršilac krivičnog dela za koje ga je prijavio“*, gde mu je izrekao kaznu zatvora u vremenskom trajanju od 1 (jedne) godine i dodatnu kaznu zabrana obavljanja profesije, aktivnosti ili dužnosti u vremenskom trajanju od 3 godine, računajući od dana pravnosnažnosti presude, dok je oštećenog Rr.Th. za realizaciju imovinsko-pravnog zahteva uputio na građanski spor.
22. Neutvrđenog datuma, podnosilac zahteva je izjavio žalbu Apelacionom sudu protiv presude Osnovnog suda, zbog bitne povrede odredaba krivičnog postupka, pogrešnog i nepotpunog utvrđivanja činjeničnog stanja, povrede krivičnog zakonika i odluke o kazni, sa predlogom da Apelacioni sud usvoji žalbu, kao osnovanu, ukine ožalbenu presudu, oslobodi od krivične odgovornosti i poništi dopunsku kaznu. Tužilac Osnovnog tužilaštva je takođe uložio žalbu protiv odluke o kazni, sa predlogom da se preinači ožalbena presuda u odnosu na odluku o kazni tako da podnosiocu zahteva izrekne strožu kaznu i dopunsku kaznu na maksimalni period.
23. Dana 24. novembra 2020. godine, Apelacioni sud je, presudom [PA1. br. 856/19], usvojio žalbu podnosioca zahteva i preinačio presudu Osnovnog suda [P. br. 72/2017] u odnosu na odluku o kazni zatvora i dopunskoj kazni, tako što je podnosiocu zahteva za krivično delo lažno prijavljivanje ili optuživanje iz člana 390, stav 1 KZK-a izrekao kaznu zatvora u vremenskom trajanju od 6 (šest) meseci i dopunsku kaznu zabrana obavljanja profesije, aktivnosti ili dužnosti u vremenskom trajanju od 1 (jedne) godine, računajući od dana pravnosnažnosti presude, dok je odbio, kao neosnovanu, žalbu tužioca Osnovnog tužilaštva.
24. Dana 28. aprila 2021. godine, podnosilac je podno zahtev za zaštitu zakonitosti Vrhovnom sudu protiv presude Apelacionog suda.
25. Dana 1. juna 2021. godine, Vrhovni sud je, presudom [Pml. br. 184/2021], odbio, kao neosnovan, zahtev za zaštitu zakonitosti koji je podneo podnosilac.

Navodi podnosioca

26. Podnosilac zahteva osporava rešenje [Ac. br. 3028/2016] od 16. septembra 2016. godine Apelacionog suda i presudu [Pml. br. 184/2021] od 1. juna 2021. godine Vrhovnog suda, navodeći da su donete uz povredu njegovih osnovnih prava i sloboda zagarantovanih članom 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje], 32. [Pravo na pravno sredstvo], 46. [Zaštita imovine], 54. [Sudska zaštita prava] i 55. [Ograničenje prava i osnovnih sloboda] Ustava.
27. Što se tiče rušenja njegove kancelarije, podnosilac zahteva prvo ističe da je njegovu advokatsku kancelariju bespravno porušila opština Peć, jer je tu advokatsku kancelariju koristio od 2000. godine, a 2015. godine ju je kupio od udovice bivšeg vlasnika, gde podnosilac zahteva tvrdi da je Osnovni sud bespravno ukinuo privremenu meru, jer je *„... sudija Rr.Th. ukinuo privremenu meru pod uticajem gradonačelnika opštine Peć, dakle, pao je pod uticaj politike i uskratio mu pravo na imovinu koje je propisano Ustavom Kosova, odnosno članom 46 Ustava. Znači, nisu ga pitali o tome da je ponudio opštini – gradonačelniku Peći dogovor da mu ustupe parče zemlje u blizini kao naknadu za advokatsku kancelariju – već su iskoristili sudiju da mu nanesu moralnu, materijalnu i psihičku štetu“*. S tim u vezi, podnosilac

zahteva navodi da mu je povređeno pravo svojine, zagarantovano članom 46. Ustava, jer mu je, kako ističe podnositelj zahteva, proizvoljno uskraćena imovina, jer je rušenje kancelarije izvršeno bez dogovora i naknade.

28. Podnositelj zahteva dalje navodi da je krivična prijava koju je podneo protiv sudije Rr.Th. dozvoljena Ustavom, odnosno članom 32. Ustava i da se prema podnosiocu zahteva „*Krivična prijava podnosi OT-u na osnovu sumnje, sumnja nije krivično delo. U mojoj krivičnoj prijavi tvrdim da je osnovano da je sudija zloupotrebio svoju dužnost i doneo nezakonitu odluku. Kao posledica njegovog krivičnog dela, moja kancelarija je srušena, bez dogovora, bez naknade, sa psihičkim posledicama, materijalnom štetom koju mi je naneo, kao da nisam čovek, i nije dozvoljeno advokatu da zaštiti svoju imovinu*”. S tim u vezi, podnositelj zahteva navodi: „*... Ova grupa sudija i tužilaca zna svoj zanat toliko da navode da je uskraćivanje podnošenja krivične prijave krivično delo, jer je krivična prijava pravno sredstvo i sankcioniše ako je to pravo uskraćeno članom 208 kada mi je odbijena krivična prijava, a da me nisu saslušali ni kao oštećenog ni kao okrivljenog. Dakle, član 208, sada 204. KZK-a, sankcioniše neosnovano podnošenje krivične prijave*”.
29. Prema podnosiocu zahteva, da je njegov predmet dostavljen drugom sudu, a ne Osnovnom sudu u Peći-ogranak u Dečanima, tužilac bi odustao od optužnice. Dakle, prema podnosiocu zahteva: „*Ovde je postojao sukob interesa. Svi su bili iz Peći, sudija kao oštećeni, taj sudija, tužilac predmeta-predsednik Apelacionog suda H.Sh., svi su koristili strategiju tipa mi radimo sa tobom šta hoćemo, ne smeš da se žališ*”. Podnositelj zahteva ističe da je podneo krivične prijave protiv nekolicine sudija i tužilaca zbog, kako kaže, „*zloupotrebe, jer se bavim imovinom, tj. advokat sam, i namerno su mi izgubili nekoliko miliona*”. S tim u vezi, podnositelj zahteva navodi da mu je povređeno pravo zagarantovano članom 54. Ustava, jer mu, kako tvrdi, nije bilo dozvoljeno da koristi delotvorna pravna sredstva kao što je krivična prijava protiv sudija. Dakle, podnositelj zahteva ističe: „*Odbili su mi krivičnu prijavu, a da nisu dobili moju izjavu kao oštećenog i nisu saslušali sudiju kao okrivljenog*”.
30. Podnositelj zahteva dalje ističe: „*Obavestio sam nekoliko puta A.L kao glavnog tužioca, ali on nije preduzeo mere. Zatim sam obavestio Tužilački savet, ali ni oni nisu preduzeli mere. A, s obzirom da sam ih sprečavao u krađi, jer je zloupotreba krađa, poslali su me u zatvor na 6 meseci zbog moje imovine. Ovo je pravosudni skandal i ovaj moj predmet su uveli u sudsku praksu kao nezakonit. Ako se ovako nastavi to predstavlja povredu Ustava i povredu ljudskih prava i sloboda zbog nekorišćenja pravnog sredstva, tj. člana 32. Ustava, a to delo se kažnjava članom 204. KZ-a Kosova. Podneo sam zahtev za zaštitu zakonitosti kao vanredno pravno sredstvo 28.04.21. godine i presudom PMI. br. 184/21 od 01.06.21. godine je odbijen kao neosnovan, a da veće Vrhovnog suda nije naglasilo da je pravno sredstvo - krivična prijava dozvoljena i da bez krivične prijave nema tužilačkog organa, a bez tužilačkog organa nema krivičnog suda. Nijedan tužilac i sudija se nisu postavili u moj položaj*”. Podnositelj zahteva tvrdi da su mu ograničene slobode zagarantovane članom 55. Ustava, aludirajući na pravo svojine, pravo na podnošenje krivične prijave i kaznu zatvora.
31. Na kraju, podnositelj zahteva traži od Suda da proglasi ništavnim tri presude redovnih sudova, odnosno presudu [P. br. 72/17] od 17. maja 2019. godine Osnovnog suda, presudu [PA1. nr. 856/19] od 24. novembra 2019. godine Apelacionog suda i presudu [Pml. br. 184/21] od 1. juna 2021. godine Vrhovnog suda.

Ocena prihvatljivosti zahteva

32. Sud prvo razmatra da li je zahtev ispunio uslove prihvatljivosti koji su utvrđeni Ustavom, propisani Zakonom i dalje predviđeni Poslovníkom.

33. U tom smislu, Sud se poziva na član 113, stavovi 1 i 7 [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, koji propisuje:

“1. Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnele sudu na zakonit način.

[...]

7. Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom”.

34. Pored toga, Sud se takođe poziva na uslove prihvatljivosti, kao što su propisani u Zakonu. U tom smislu, Sud se poziva na članove 47. [Individualni zahtevi], 48. [Tačnost podneska] i 49. [Rokovi] Zakona, koji propisuju:

Član 47
[Individualni zahtevi]

*“1. Svaka osoba ima pravo da od Ustavnog suda zatraži pravnu zaštitu ukoliko smatra da njena Ustavom zagantovana prava i slobode krši neki javni organ.
2. Osoba može da podnese pomenuti podnesak samo nakon što su iscrpljena sva ostala zakonom određena pravna sredstva”.*

Član 48
[Tačnost podneska]

“Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode sumu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori”.

Član 49
[Rokovi]

“Podnesak se podnosi u roku od 4 meseci. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku ...”.

35. Pored toga, Sud će razmotriti da li je podnosilac zahteva ispunio i uslove prihvatljivosti propisane u pravilu 39 [Kriterijum o prihvatljivosti] Poslovníka, odnosno u stavovima 1, tačka (c) i 2 pravila 39 Poslovníka, koji propisuju:

“(1) Sud može smatrati zahtev prihvatljivim:

(...)

*(c) ako je zahtev podnet u roku od četiri meseca od dana kada je odluka o poslednjem delotvornom pravnom sredstvu dostavljena podnosiocu zahteva
[...]*

“(2) Sud može smatrati zahtev neprihvatljivim, ako je zahtev očigledno neosnovan, jer podnosilac nije dovoljno dokazao i potkrepio tvrdnju”.

36. Sud podseća da podnosilac zahteva osporava ustavnost odluka gore navedenih redovnih sudova, tvrdeći da su mu isti uskratili prava zagantovana članovima 31, 32, 46, 54. i 55. Ustava.

37. Sud, primećuje da se radi o dve grupe postupaka, odnosno: 1) o parničnom postupku, odnosno o određivanju mere obezbeđenja u vezi sa rušenjem advokatske kancelarije; i 2) o postupku u vezi sa osudom podnosioca zahteva za krivično delo lažno prijavljivanje ili optuživanje. Stoga, Sud će u nastavku analizirati i razmatrati posebno svaki navod podnosioca zahteva u vezi sa ovim postupcima.
- 1) *Što se tiče prvog postupka u vezi sa određivanjem mere obezbeđenja u vezi sa rušenjem advokatske kancelarije*
38. Što se tiče ispunjenja uslova prihvatljivosti koji su propisani zakonom, Sud prvo ističe da je podnosilac zahteva ovlašćena strana, koja osporava akt javnog organa, odnosno rešenje [Ac. br. 3028/2016] od 16. septembra 2016. godine Apelacionog suda, nakon što je iscrpeo sva pravna sredstva propisana zakonom i naglasio je prava i slobode za koje navodi da su mu povređene.
39. Međutim, Sud takođe ističe da se prema članu 49. (Rokovi) Zakona, zahtev podnosi u roku od 4 (četiri) meseca. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku. Ovaj zahtev je propisan i kroz tačku (c) stava (1) pravila 39 (Kriterijum o prihvatljivosti) Poslovnika, kojom je propisano da se zahtev podnosi u roku od četiri meseca od dana kada je odluka o poslednjem delotvornom pravnom sredstvu dostavljena podnosiocu zahteva.
40. Što se tiče ovog postupka, Sud podseća da je poslednja odluka u slučaju podnosioca zahteva rešenje [Ac. br. 3028/2016] Apelacionog suda od 16. septembra 2016. godine. Na osnovu spisa predmeta, Sud primećuje da je osporena odluka Apelacionog suda doneta 16. septembra 2016. godine i da je podnosilac zahteva primio 30. septembra 2016. godine, dok je podnosilac podneo zahtev Sudu 25. avgusta 2021. godine, odnosno skoro 5 godina nakon što je primio poslednju odluku Apelacionog suda.
41. Sud podseća da period od četiri meseca počinje da teče od datuma kada je podnosilac zahteva i/ili njegov ili njen zastupnik primio konačnu odluku ili imao dovoljno saznanja o konačnoj odluci redovnih sudova (vidi, odluku ESLJP-a: *Koç i Tosun protiv Turske*, br. 23852/04 od 13. novembra 2008. godine, vidi, takođe i slučaj Suda: KI12/20, podnosilac zahteva: *Hamijete Dinarama-Daija*, rešenje o neprihvatljivosti od 6. novembra 2020. godine, stav 38).
42. Shodno tome, Sud smatra da je podnosilac zahteva primio osporenu odluku 30. septembra 2016. godine, dok je zahtev Sudu dostavio preko pošte 25. avgusta 2021. godine, što znači da je zahtev podnosioca podnet van zakonskog roka.
43. Sud ponavlja da je svrha zakonskog roka od 4 (četiri) meseca, prema članu 49. Zakona i pravilu 39 (1) (c) Poslovnika, da promoviše pravnu sigurnost, obezbeđujući da se slučajevi koji pokreću ustavna pitanja razmatraju u razumnom periodu i da spreči organe i druge zainteresovane strane da budu u stanju nesigurnosti u dužem vremenskom periodu (vidi: presudu ESLJP-a: *Mocanu i drugi protiv Rumunije*, zahtevi br. (10865/09, 45886/07 i 32431/08), od 17. septembra 2014. godine, stav 258, vidi, takođe presudu ESLJP-a: *Lopes de Sousa Fernandes protiv Portugalije*, br. 56080/13 od 19. decembra 2017. godine, stav 129, vidi takođe slučaj Suda: KI53/18, podnosilac zahteva: *Hajri Ramadani*, rešenje o neprihvatljivosti od 6. decembra 2018. godine, stav 43).
44. Ovaj rok takođe omogućava eventualnom podnosiocu zahteva da razmotri da li želi da podnese zahtev i, ako želi, da odluči o konkretnim žalbama i argumentima koje treba da iznese i ujedno olakšava utvrđivanje činjenica u ovom slučaju, jer protekom

vremena, svako drugo pravilno razmatranje pokrenutih pitanja postaje problematično (vidi, presudu EESLJP-a: *Sabri Güneş protiv Turske*, zahtev br. 27396/06 od 29. juna 2012. godine, stav 39, vidi i slučaj Suda: KI12/20, gore citiran, stav 42).

45. Ovo pravilo određuje vremenski rok za kontrolu koju sprovodi Sud i upozorava pojedince i državne organe o roku nakon kojeg takva kontrola više nije moguća (vidi, odluku ESLJP-a: *Walker protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, br. 34979/97 od 25. januara 2000. godine, vidi takođe presudu ESLJP-a: *Sabri Güneş protiv Turske*, gore citiran, stav 40, vidi takođe slučaj Suda; KI53/18, gore citiran, stav 45).

46. Stoga, Sud utvrđuje da u prvom postupku zahtev podnosioca nije podnet u zakonskom roku propisanom članom 49. Zakona i pravilom 39 (1) (c) Poslovnika. Shodno tome, Sud utvrđuje da je zahtev podnosioca neprihvatljiv, jer je podnet van zakonskog roka.

2) *Što se tiče drugog postupka u vezi sa osudom podnosioca zahteva za krivično delo lažno prijavljivanje ili optuživanje*

47. Što se tiče ovog postupka, Sud prvo ocenjuje da li je podnosilac zahteva ispunio gore navedene uslove prihvatljivosti propisane zakonom. Što se tiče ispunjenosti gore navedenih uslova prihvatljivosti, Sud utvrđuje da je podnosilac zahteva ovlašćena strana, da osporava akt javnog organa, odnosno presudu Vrhovnog suda [Pml. br. 184/21] od 1. juna 2021. godine, da je naglasio prava i slobode za koje tvrdi da su mu povređene, da je iscrpeo sva zakonom propisana pravna sredstva i podneo je zahtev u zakonskom roku.

48. Međutim, pored navedenih uslova, Sud takođe treba da razmatra da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti propisane u pravilu 39 [Kriterijum o prihvatljivosti] Poslovnika. Tačnije, pravilo 39 (2) propisuje:

“(2) Sud može smatrati zahtev neprihvatljivim, ako je zahtev očigledno neosnovan, jer podnosilac nije dovoljno dokazao i potkrepio tvrdnju”.

49. Sud prvo ističe gore navedeno pravilo, zasnovano na sudskoj praksi Evropskog suda za ljudska prava (u daljem tekstu: ESLJP) i Suda, omogućava poslednje navedenom da proglasi zahteve neprihvatljive iz razloga koji se odnose na meritum slučaja. Tačnije, na osnovu ovog pravila, Sud može da proglasi zahtev neprihvatljivim na osnovu i nakon ocene njegovog merituma, odnosno ako isti oceni da je sadržaj zahteva očigledno neosnovan na ustavnim osnovama, kao što je propisano u stavu (2) pravila 39 Poslovnika (vidi, slučaj: KI04/21, podnositeljka zahteva: *Nexhmije Makolli*, rešenje o neprihvatljivosti od 12. maja 2021. godine, stav 26; vidi takođe slučaj: KI175/20, podnosilac zahteva: *Kosovska agencija za privatizaciju*, rešenje o neprihvatljivosti od 27. aprila 2021. godine, stav 37).

50. Na osnovu sudske prakse ESLJP-a, ali i Suda, zahtev se može proglasiti neprihvatljivim kao „očigledno neosnovan“ u celini ili samo u odnosu na određeni navod koji zahtev može sadržati. S tim u vezi, tačnije je nazivati ih „očigledno neosnovanim navodima“. Poslednje navedeni se, na osnovu sudske prakse ESLJP-a, mogu svrstati u četiri različite grupe: (i) navodi koji se kvalifikuju kao navodi „četrto stepena“; (ii) navodi kategorisani „odsustvom očigledne ili evidentne povrede“; (iii) navodi koji su „nepotkrepljeni ili neobrazloženi“; i na kraju, (iv) „konfuzni i nejasni“ navodi (vidi, tačnije, koncept neprihvatljivosti na osnovu zahteva ocenjenog kao „očigledno neosnovan“, i specifičnosti gore navedene četiri kategorije navoda kvalifikovani kao „očigledno neosnovani“, Praktični vodič ESLJP-a o kriterijumima prihvatljivosti od 31. avgusta 2019. godine; deo III. Neprihvatljivost zasnovana na

meritumu; A. Očigledno neosnovani zahtevi, stavovi 255 do 284, vidi takođe slučaj KI04/21, gore citiran, stav 27, kao i slučaj KI175/21, gore citiran, stav 38).

51. U kontekstu ocene prihvatljivosti zahteva, odnosno, ocenjujući da li je zahtev očigledno neosnovan na ustavnim osnovama, Sud će se prvo podsetiti na suštinu slučaja sadržanu u ovom zahtevu i na odgovarajuće navode podnosioca zahteva, pri čijoj će oceni, Sud primeniti standarde sudske prakse ESLJP-a, u skladu sa kojima je, prema članu 53. [Tumačenje odredaba ljudskih prava] Ustava, dužan da tumači osnovna prava i slobode zagarantovana Ustavom (vidi slučaj: KI04/21, gore citiran, stav 28).
52. Okolnosti konkretnog slučaja proizilaze iz krivične prijave koju je podnosilac zahteva podneo protiv sudije Osnovnog suda Rr.Th., koji je odlučio da ukine privremenu meru u vezi sa slučajem podnosioca zahteva, a koja se odnosila na rušenje advokatske kancelarije – objekta od strane opštine Peć. Osnovno tužilaštvo je odbilo krivičnu prijavu. Pored toga, Osnovno tužilaštvo je podiglo optužnicu protiv podnosioca zahteva zbog izvršenja krivičnog dela lažno prijavljivanje ili optuživanje. Osnovni sud je odlučio o optužnici Osnovnog tužilaštva i oglasio podnosioca zahteva krivim za krivično delo lažno prijavljivanje ili optuživanje za koje mu je izrečena kazna zatvora u vremenskom trajanju od 1 (jedne) godine i dopunska kazna zabrana obavljanja profesije, aktivnosti ili dužnost u vremenskom trajanju od 3 godine, računajući od dana pravosnažnosti presude. Podnosilac zahteva je uložio žalbu Apelacionom sudu, koju je poslednje navedeni usvojio i preinačio presudu Osnovnog suda, tako što je podnosiocu zahteva za krivično delo lažno prijavljivanje ili optuživanje iz člana 390, stav 1 KZK-a izrekao kaznu zatvora u vremenskom trajanju od 6 (šest) meseci, kao i dopunsku kaznu zabrana obavljanja profesije, aktivnosti ili dužnost u vremenskom trajanju od 1 (jedne) godine, računajući od dana pravosnažnosti presude. Podnosilac zahteva je podneo zahtev za zaštitu zakonitosti Vrhovnom sudu, koji je poslednje navedeni odbio, kao neosnovan.
53. Sud podseća da podnosilac zahteva tvrdi da su mu osporenim presudom Vrhovnog suda povređena prava zagarantovana članovima 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje], 32. [Pravo na pravno sredstvo], 54. [Sudska zaštita prava] i 55. [Ograničenje prava i osnovnih sloboda] Ustava.
54. Što se tiče povrede prava zagarantovana gore navedenim članovima, Sud podseća da prema uspostavljenoj sudskoj praksi ESLJP-a, Sud proglašava zahtev neprihvatljivim, kao očigledno neosnovan, u skladu sa kriterijumom (iii) „nepotkrepljeni ili neobrazloženi“ navodi kada se ispuni jedan od dva karakteristična uslova, odnosno:
 - a) kada podnosilac zahteva jednostavno citira jednu ili više odredaba Konvencije ili Ustava, ne objašnjavajući pri tom na koji su način one povređene, osim ukoliko je na osnovu činjenica i okolnosti predmeta to sasvim očigledno (vidi, u tom smislu, slučaj ESLJP-a: *Trofimchuk protiv Ukrajine (odluka)* br. 4241/03 od 31. maja 2005 godine, takođe vidi *Baillard protiv Francuske (odluka)*) br. 6032/04 od 25. septembra 2008 godine);
 - b) kada podnosilac zahteva propusti ili odbije da predoči materijalne dokaze kojima bi potkrepio svoje navode (to naročito važi za odluke sudova ili drugih domaćih vlasti), osim ukoliko postoje izuzetne okolnosti koje su van njegove kontrole i koje ga sprečavaju da to učini (npr. ako zatvorske vlasti odbiju da predoče Sudu dokumente iz spisa predmeta zatvorenika o kome je reč) ili ako Sud sam ne odluči drugačije (vidi slučaj KI166/20,

podnosilac zahtev: *Ministarstvo rada i socijalne zaštite*, rešenje o neprihvatljivosti od 5. januara 2021. godine, stav 43).

55. U konkretnom slučaju, podnosilac zahteva je tvrdio da je došlo do povrede članova 31, 32, 46, 54. i 55. Ustava, međutim Sud primećuje da se podnosilac zahteva, u suštini, žali da je u njegovom slučaju došlo do uskraćivanja prava na podnošenje pravnog sredstva, odnosno podnošenje krivične prijave u slučajevima kada su sudije donele nezakonite odluke i koje se povrede prava smatraju krivičnim delom.
56. Što se tiče gore navedenog navoda, Sud primećuje da su ovaj navod podnosioca zahteva rešavali i redovni sudovi, gde je na osnovu dokaza utvrđeno da nisu održivi navodi podnosioca zahteva i u ovom slučaju su proglašeni kao neosnovani.
57. U okolnostima konkretnog slučaja, da bi još konkretnije razradio opšta načela ustavnog suđenja, Sud primećuje da su svi redovni sudovi rešili sve navode podnosioca zahteva pokrenute u tužbi, žalbi i zahtevu za zaštitu zakonitosti.
58. Što se tiče navoda podnosioca zahteva, Osnovni sud je svojom presudom [P. br. 72/2017] od 17. maja 2019. godine, između ostalog, istakao:

“Sud, na osnovu člana 361. ZKP-a, ovu presudu zasniva samo na činjenicama i dokazima koji su razmatrani na glavnom pretresu i savesno je ocenio svaki dokaz pojedinačno i u vezi sa ostalim dokazima i na osnovu takve ocene izveo je zaključak da je van razumne sumnje dokazano da je izvršeno krivično delo lažno prijavljivanje iz člana 390 stav 1 KZK-a; utvrđeno je da je okrivljeni kao izvršioca krivičnog dela donošenje nezakonitih presuda iz člana 432. KZK-a prijavio oštećenog - sudiju Rr.Th., bivši sudija Osnovnog suda u Peći, iako je okrivljeni znao da oštećeni nije izvršilac krivičnog dela za koje je prijavljen. Stoga, sud je utvrdio da je okrivljeni izvršilac ovog krivičnog dela. Okrivljeni je u vreme izvršenja ovog krivičnog dela bio krivično odgovoran, isti je oglašen krivim i izrečena mu je kazna kao u izreci ove presude.

[...]

Na osnovu člana 7. KZK-a, na osnovu činjenice da je okrivljeni kao izvršioca krivičnog dela donošenje nezakonitih presuda iz člana 432. KZK-a prijavio oštećenog - sudiju Rr.Th. bivši sudija Osnovnog suda u Peći, iako je okrivljeni znao da oštećeni nije izvršilac krivičnog dela za koje ga je prijavio, i na osnovu činjenice da je okrivljeni namerno i sa punom svešću podneo lažnu krivičnu prijavu, sud smatra da su u konkretnom slučaju ispunjeni svi objektivni elementi (preduzete radnje koje su bile nezakonite, a iste su predviđene kao elementi krivičnog dela lažno prijavljivanje iz člana 390, stav 1 KZK-a) i subjektivni elementi (krivična odgovornost okrivljenog) krivičnog dela i u radnjama okrivljenog je formirano obeležje krivičnog dela lažno prijavljivanje iz člana 390, stav 1 KZK-a”.

59. Rešavajući navode pokrenute u žalbi, Apelacioni sud je svojom presudom [PA1. br. 856/19] od 24. novembra 2020. godine, između ostalog, istakao:

“Apelacioni sud utvrđuje da žalbeni navodi optuženog nisu održivi. Prema spisima predmeta, pravilno je i potpuno utvrđeno činjenično stanje od strane prvostepenog suda, te da krivično veće ovog suda ocenjuje da u tom pogledu nijedna činjenica nije dovedena u sumnju kako se to pogrešno navodi u žalbi. Da je optuženi izvršio krivično delo lažno prijavljivanje ili optuživanje iz člana 390,

stav 1 KZK-a, nedvosmisleno je utvrdio prvostepeni sud na osnovu dokaza izvedenih u skladu sa članom 361, stav 2 ZKP-a [...].”

Gore navedene navode u pogledu žalbenog osnova povrede krivičnog zakonika, krivično veće Apelacionog suda je ocenilo kao neosnovane, jer je prvostepeni sud nakon pravičnog i potpunog utvrđivanja činjeničnog stanja na osnovu dokaza izvedenih tokom sudske rasprave uspeo da dokaže da je optuženi izvršio krivično delo lažno prijavljivanje ili optuživanje iz člana 390, stav 1 KZRK-a, kao što je opisano u izreci ožalbene presude, gde je optuženi namerno lažno prijavio službeno lice kao izvršioca krivičnog dela donošenje nezakonitih presuda iz člana 432. KZRK-a oštećenog Rr.Th., iako je optuženi znao da oštećeni nije izvršilac krivičnog dela za koje ga je prijavio. Prema oceni krivičnog veća ovog suda, ispostavlja se da je krivični zakon pravilno primenjen kada je optuženi oglašen krivim za krivično delo lažno prijavljivanje ili optuživanje iz člana 390, stav 1. KZRK-a. Dakle, u radnjama optuženog postoje sva obeležja izvršenja krivičnog dela kojim se isti tereti optužnicom. Krivično veće ovog suda ocenjuje da je pravilno primenjen krivični zakon koji je bio na snazi u vreme izvršenja krivičnog dela. Ovo veće takođe ocenjuje da inkriminisane radnje opisane u izreci ožalbene presude sadrže bitna obeležja krivičnog dela za koje je s pravom oglašen krivim od strane prvostepenog suda“.

60. Pored toga, Vrhovni sud je u svojoj presudi istakao sledeće:

“Prema oceni Vrhovnog suda Kosova, navod osuđenog je neosnovan, jer u presudama protiv kojih je podneo zahtev nema navodnih povreda. Ocenjujući konkretne navode osuđenog, proizilazi da je njegov navod o sukobu interesa, odnosno objektivnosti sudija koje su odlučivale u ovom krivičnom predmetu, obrađen u punoj saglasnosti sa odredbama ZKP-a i da je pravilno utvrđeno da nije bilo osnova za njihovo isključenje sa odlučivanja u ovom krivičnom predmetu, uprkos činjenici da je oštećeni bio bivši sudija Osnovnog suda u Peći. Pored toga, predsednik ovog suda je, na zahtev osuđenog, ustupio predmet Osnovnom sudu u Peći-ogranak u Dečanima kako bi se održala objektivnost u odlučivanju. Činjenica da sada oštećeni radi u drugostepenom sudu ni pod kojim okolnostima nije predstavljala osnov za isključenje svih sudija ovog suda.

Ocenjujući istaknute navode u vezi sa činjenicom da je osuđenom uskraćeno pravo na pravna sredstva i pravo na imovinu, koja su zagantovana Ustavom Republike Kosovo, prema oceni ovog suda, proizilazi da su isti neosnovani. Prema oceni Vrhovnog suda Kosova i prema spisima ovog krivičnog predmeta, proizilazi da osuđeni ni pod kojim okolnostima nije bio sprečen da ostvari svoja prava, međutim u ovom slučaju osuđeni aludira na činjenicu da donošenje odluke nije bilo u njegovu korist i stoga, kroz zahtev za zaštitu zakonitosti, izražava nezadovoljstvo za svoje sudske slučajeve.

Ocenjujući zahtev za zaštitu zakonitosti, Vrhovni sud Kosova je utvrdio da u zahtevu nije istaknut konkretni navod o tome u čemu se sastoji navodne povrede, a štaviše, nije utvrđen osnov za navodne povrede. Stoga, na osnovu napred navedenog i u smislu člana 436. stav 1 ZKPRK-a, odbio je ovaj deo zahteva, pošto je bio ograničen na proveru povreda u smislu gore navedene odredbe. Što se tiče nekih drugih navoda istaknutih u zahtevu za zaštitu zakonitosti, prema oceni Vrhovnog suda Kosova, oni ne spadaju u nadležnost odlučivanja putem ovog pravnog sredstva, odnosno van su nadležnosti ovog suda da odlučuje”.

61. Podnosilac zahteva se poziva na povredu člana 32. [Pravo na pravno sredstvo] Ustava, ali ni na jedan način ne obrazlaže koje mu je pravno sredstvo uskraćeno i protiv koje

odluke nije imao mogućnost da podnese bilo koje pravno sredstvo, ali iste navode povezuje sa krivičnom prijavom koju je podneo protiv sudije Osnovnog suda Rr.Th., zbog čega ga je sud osudio za krivično delo lažno prijavljivanje ili optuživanje. S tim u vezi, Sud primećuje da podnosiocu zahteva nije uskraćeno nijedno pravo u vezi sa pravnim sredstvima, uključujući i podnošenje krivičnih prijavi, ali, kao što se može primetiti iz gore navedenih obrazloženja redovnih sudova, podnosilac zahteva je osuđen jer je u sudskom postupku utvrđeno i odlučeno da je podnosilac zahteva podneo lažnu prijavu ili optužbu.

62. Na osnovu napred navedenog, Sud smatra da presuda Vrhovnog suda ne sadrži obeležja ustavne povrede kako to navodi podnosilac zahteva. Štaviše, nijedan Ustavom traženi osnov, kada se tumači u smislu Konvencije, ne potkrepljuje navod podnosioca zahteva o povredi osnovnih prava, jer on ni na jedan način ne dokazuje i argumentuje da mu je uskraćeno pravo da ostvari pravno sredstvo.
63. Što se tiče navoda o povredi drugih članova Ustava, Sud takođe primećuje da podnosilac zahteva samo pominje relevantne članove, ali ne razrađuje dalje o tome kako je i zašto došlo do povrede tih relevantnih članova Ustava. Sud podseća da je više puta naglašavao da samo pozivanje i pominjanje članova Ustava i EKLJP-a nije dovoljno da se izgradi utemeljena tvrdnja o povredi Ustava. Kada se navode takve povrede Ustava, podnosioci zahteva moraju dati obrazložene navode i ubedljive argumente (vidi, u tom smislu, slučaj Suda: KI175/20, gore citiran, stav 81, KI166/20, citiran gore, stav 52 i KIO4/21, gore citiran, stavovi 38-39).
64. Stoga, Sud utvrđuje da navodi podnosioca zahteva o povredi prava zagarantovanih članovima 31, 32, 46, 54 i 55. Ustava treba da se proglase neprihvatljivim, kao očigledno neosnovani, jer se ti navodi kvalifikuju kao navodi koji spadaju u kategoriju (iii) „nepotkrepljenih ili neobrazloženih“ navoda, jer je podnosilac zahteva samo naveo jednu ili više odredaba Ustava, ne objašnjavajući pri tom na koji su način one povređene. Shodno tome, isti su očigledno neosnovani na ustavnim osnovama, kao što je propisano u stavu (2) pravila 39 Poslovnika.

Zaključak

65. Ukratko, što se tiče navoda o povredi prava zagarantovanih Ustavom i EKLJP-om od strane redovnih sudova, Sud utvrđuje da zahtev:
 - 1) podnosioca koji se odnosi na postupak u vezi sa rušenjem advokatske kancelarije nije podnet u zakonskom roku koji je propisan u članu 49. Zakona i pravilu 39 (1) (c) Poslovnika. Shodno tome, Sud utvrđuje da je zahtev podnosioca u vezi sa ovim delom neprihvatljiv, jer je podnet van zakonskog roka.
 - 2) Što se tiče krivičnog postupka gde je podnosilac zahteva osuđen za krivično delo lažno prijavljivanje ili optuživanje, Sud utvrđuje da su navodi podnosioca zahteva, da su mu osporenim presudom Vrhovnog suda povređena prava zagarantovana članovima 31, 32, 46, 54 i 55. Ustava, očigledno neosnovani, jer podnosilac zahteva nije dovoljno dokazao i potkrepio tvrdnju u vezi sa ovim odredbama. Shodno tome, zahtev u vezi sa ovim navodima treba da se proglasi neprihvatljivim, kao očigledno neosnovan, u skladu sa pravilom 39 stav (2) Poslovnika.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7 Ustava, članovima 20. i 47. Zakona i pravilima 39 (1) (c), 39 (2) i 59 (2) Poslovnika, dana 12. oktobra 2022. godine, jednoglasno

ODLUČUJE

- I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;
- II. DA DOSTAVI ovo rešenje stranama;
- III. DA OBJAVI ovo rešenje u Službenom listu, u skladu sa članom 20.4 Zakona;
- IV. Ovo rešenje stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac

Nexhmi Rexhepi

Predsednica Ustavnog suda

Gresa Caka Nimani